

MAMLAKATIMIZDA XALQARO IQTISODIY MUNOSABATLARNING RIVOJLANISHI

R.Xidoyatov

Jizzax politexnika instituti dotsenti

U.Xolmurzayev

Jizzax politexnika instituti talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.16022959>

Annotatsiya. Maqolada O'zbekiston Respublikasining xalqaro iqtisodiy munosabatlar sohasida olib borayotgan islohotlari, tashqi savdo aloqalari, xorijiy investitsiyalar oqimi va iqtisodiy integratsiya jarayonlari tahlil qilinadi. Xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlik, erkin savdo hududlariga qo'shilish, va ikki tomonlama hamda ko'p tomonlama kelishuvlar mamlakat iqtisodiyotiga qanday ijobiy ta'sir ko'rsatayotgani yoritiladi. Shuningdek, maqolada mavjud muammolar va istiqboldagi rivojlanish yo'nalishlariga ham e'tibor qaratiladi.

Kalit so'zlar: Xalqaro iqtisodiy munosabatlar, tashqi savdo, investitsiyalar, iqtisodiy integratsiya, hamkorlik, eksport, import, O'zbekiston.

Annotation. This article analyzes the reforms implemented by the Republic of Uzbekistan in the field of international economic relations, foreign trade development, foreign investment inflow, and economic integration processes. It highlights the impact of cooperation with international organizations, participation in free trade areas, and bilateral and multilateral agreements on the national economy. The article also addresses existing challenges and outlines prospects for further development.

Key words: International economic relations, foreign trade, investments, economic integration, cooperation, export, import, Uzbekistan.

Globalizatsiya jarayonlari chuqurlashib borayotgan hozirgi davrda har bir davlatning xalqaro iqtisodiy munosabatlardagi faolligi uning iqtisodiy salohiyati va taraqqiyotini belgilovchi muhim omillardan biri hisoblanadi. O'zbekiston ham mustaqillikka erishgan dastlabki yillardan boshlab jahon hamjamiyati bilan iqtisodiy aloqalarni kengaytirish, ochiq va raqobatbardosh iqtisodiyotga o'tish yo'lida izchil islohotlarni amalga oshirib kelmoqda.

Xalqaro iqtisodiy munosabatlar – bu davlatlarning o'zaro tovarlar, xizmatlar, kapital, mehnat va texnologiyalar almashinuvi orqali bog'lanib borishini ifodalaydi. O'zbekiston uchun bu munosabatlar iqtisodiy o'sishni jadallashtirish, yangi texnologiyalarni jalb qilish va ishlab chiqarishni diversifikatsiyalash imkonini beradi.

So'nggi yillarda mamlakat tashqi savdo aylanmasi sezilarli darajada oshdi. 2023 yilda eksport hajmi \$24 mlrd. AQSh dollarini tashkil etib, asosan sanoat

ITALY

SCIENCE AND INNOVATION IN THE EDUCATION SYSTEM

International scientific-online conference

ITALY

mahsulotlari, paxta tolasi, qishloq xo'jaligi mahsulotlari va to'qimachilik sanoati hisobiga ta'minlandi. Yirik savdo hamkorlari – Xitoy, Rossiya, Turkiya, Qozog'iston va Yevropa Ittifoqi davlatlaridir.

Investitsion muhitni yaxshilash bo'yicha amalga oshirilgan islohotlar natijasida O'zbekistonga kirayotgan to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar hajmi ortmoqda. 2024 yilda bu ko'rsatkich \$10 mlrd.ga yaqinlashdi. Xalqaro moliya institutlari (JTB, XMK, OPEK, Islom Taraqqiyot banki) bilan hamkorlik loyihalari ham muhim rol o'ynamoqda.

O'zbekiston MDH, YEUII (EAEU), Iqtisodiy Hamkorlik Tashkiloti (ECO), ShHT kabi mintaqaviy tashkilotlar bilan iqtisodiy integratsiyani chuqurlashtirmoqda. Jahon Savdo Tashkilotiga (JST) a'zo bo'lish jarayonlari esa tashqi savdo siyosatini yanada liberallashtirishga xizmat qilmoqda.

Xalqaro iqtisodiy munosabatlarning rivojlanishiga to'siq bo'layotgan omillar qatoriga logistika infratuzilmasining yetarli darajada rivojlanmaganligi, bojxona tartib-taomillarining murakkabligi va eksportchi korxonalar salohiyatining pastligi kiradi. Biroq, bu boradagi islohotlar davom ettirilsa, 2030-yilga kelib O'zbekiston mintaqaviy savdo markaziga aylanishi mumkin.

O'zbekiston xalqaro iqtisodiy munosabatlar sohasida jadal rivojlanmoqda. Tashqi savdoning kengayishi, investitsiyalar oqimi, xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlik mamlakat iqtisodiy o'sishining muhim harakatlantiruvchi kuchiga aylanmoqda. Mavjud muammolarni bartaraf etish orqali global iqtisodiy tizimda raqobatbardosh o'rinni egallash imkoniyati ortadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti qarorlari va farmonlari, 2020–2024 yillar.
2. Davlat statistika qo'mitasi hisobotlari.
3. Jahon banki va Xalqaro valyuta jamg'armasi (IMF) ma'lumotlari.
4. M.I. Ibragimov – “Xalqaro iqtisodiy munosabatlar” darsligi, Toshkent, 2022.
5. Economic Review jurnali, 2023–2024 yillar sonlari.

